

Only 1267: TIKHO-OLAN - 1267

Tàng-Khê

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ JOB

Việc trong nước

TRUNG-KỲ

VINH

Kết quả hai tối diễn kịch

«Tòa-Ấn-Lương-tâm» giúp dân đói Nghệ-an

Chúng tôi xin có lời trân trọng, và thay mặt dân đói, cảm tạ các bà các ông, đã giàu lòng nhân từ đến chúng kiến và giúp đỡ hai buổi diễn kịch 5 và 6 Septembre tại Vinh Xuân-Đài.

Số tiền chi thu kết quả như sau :

Thu :

Tiền bán vé cả hai tối. 551\$60

Tiền quyền tại rạp hát. 93\$61

Cộng. 645\$21

Tiêu :

Tiền thuê rạp hát : 20\$00

Các khoản linh tinh : 55\$72 75\$72

Số tiền còn lại giúp dân đói... 569\$49

Chúng tôi đã nộp tại quan Sở

tỉnh Vinh để mua gạo, chẩn cấp

cho nạn dân.

Ban tổ chức kính cáo

NGHỆ-AN

Quan tha ma bắt

Từ khi ông Nguyễn v. Đ. đến

nhậm chức tại Phủ Diên, theo chánh

sách hóa bình mới của chánh phủ,

thường đi biểu dụ khắp chốn thôn

quê, đối với bọn hào cường thì rắn

chuyên bảo phải lấy bụng công na

xử với dân. Nhưng phần nhiều bọn

cường hào, lại nào vẫn giữ cương

ky, thấy dân đã biết lối mà kinh

ng, thì nay đem mai nạt để vu vè

cho dân tài tham, và trả tư thù ;

tên dân nào có cho năm ba hào, đối

bà đồng thì im, nếu không thì

không cho ra thù, nay đem mai,

mai đem giải quan, thế sự không

phát. Dân đành phải cầm nhà cửa

để tiền 5, 3 hào nộp cho ông bang

thầy lý, để xin cái thẻ sau đi kiếm

ăn. Tình cảnh dân nghèo như vậy,

xin quan trên lưu ý.

Dân

AI là dân hiền hạt phủ Diên

và Qul châu?

Trước dân hai hạt có ông Trần

hay Mai là nhà thế phiệt và người

trong trường văn nho, ra thay mặt

cho dân, hiện nay ông lại làm chức

Bang tá tổng Vạn phần (Phủ Diên),

có lãnh nguyệt bổng. (Ông nghị

trưởng đã có tư tuyền ngọa pho

xuất ông ỹ ra ngoài Dân viện). Váy

ky bị nghị năm nay, ai sẽ thay

mặt cho dân hai hạt? Xin dân

một cái dấu hỏi?

Dân

HA TỈNH

Đời đồn lính

Huyện Cẩm xuyên, tỉnh Văn lán,

mấy làng ở giáp Thạch hà, bữa 1er

Mai 1931 có biến tình, chết một

người, nên chính phủ có lệnh đóng

đồn ở làng Yên đương. Đến 1er

Avr 1931 miền ỹ cũng có biến

tình bèn đem, bang Diên bèn

phủ Thạch hà đem lính sang

làng Yên bình thuộc huyện Cẩm

xuyên vào nhà bắt mấy người đang

nằm ngủ và trói lại, rồi lại bắt một

người bị thương đem lên tỉnh, nên

ông đồn lại lên đóng ở làng Yên

bình. Nay ông Đồn xét mấy người

bị bang Diên bắt là oan. Việc này họ

có đơn kiện tỉnh, không biết đã xử

ra sao?

Ông Đồn Yên bình lại kéo lính

xuống đóng tại làng Yên đương bữa

2 Septembre này.

Bất nhân tâm

QUẢNG B. NH

Câu chuyện đào suối

Làng chúng tôi có ngọn suối rất

cần cho việc canh nông, tục gọi

Cửu khúc Long Khê, dài 3000 thước

lấy nếu để lâu không khai quật thì

bị hết ỹ.

Năm nay lang trừ xin đào sâu

1m.00, rộng 3m.00 và dài 3000m.00

nghe là đào thêm 9000m², mà

chỉ cho 566 người chia phần, thì

mỗi người phải đào hơn 16m².

Làng định xin quan 3 năm tư ỹ

(3x566x5=8490 công) để đào suối

ỹ. Sáo hào lý dịch đứng đơn xin

quan, quan chỉ cho một năm

(566x5=2830x0.36=707\$50), mà

nói rằng : «số to quá ! phải.....

tôi và thầy nhất Nguyễn hữu Lâm

250\$00, thì chúng tôi bầm xin cho ».

Sáo hào lý dịch bằng lòng và đã

vay mà giao trước 36\$00 (mọi sự

thì hành đều tự ý riêng bọn họ, chứ

dân không được biết tới).

Ít bữa được giấy sức cho, sáo hào

lý dịch sức dân đào ba ngày, rồi

nhóm lang phân bố, góp tiền như

phí ! mỗi người 0\$60. Ngày hội

đồng ỹ gặp quan tiền chỉ về làng,

ngài bác hết không cho dân góp xu

nào. Nhưng sáo hào lý dịch cố nài

xin cho được 101\$88, vì đã trót xin

quan hết 36\$00 và như phí 63\$88.

Quan tiền chỉ không nổ cam lòng

nên cho dân góp mỗi người 0\$18.

Sáo hào lý dịch nói xin sao

không biết rồi về bắt dân đào mãi,

mỗi ngày từ 8 giờ sáng tới 6 giờ chiều,

đã 9 ngày mà chưa thôi. Ngày hai

buổi cơm chẳng đủ no lòng, mà

phần thì bị nặng đứt nước ngầm,

phần thì phải tát nước cho khô ;

đào rộng, đào sâu, ròng rã 9 ngày, mà

bên tai vẫn có tiếng : «Chưa đáng

thước ! Phải đào thêm ! »

Tư ỹch là khoán định lưu dụng

hương sự, mà thanh ỹ ! công ba năm

thần lâm một, mà còn phải góp 0\$18

nữa, thì nỗi khổ này biết là cùng

ai?

Đồng dân lang Cao lao hạ

TOURANE

Chó thả ra đường

AI ở gần «Tourane-Sports» thường

thấy ở đường «Avenue du Musée»

có một bãi chó độ 4, 5 con, tuấn

chạ róng ra đường.

Hôm 1er Septembre nó mới cần

một bà lão qua đường rách một cái

áo dài. Vì chó của tây nên bà lão

ay : im !

Cách đây ít lâu nó cũng có cần

một người đội làm Thương-Chính.

Người đội có đến nói với chủ (chef).

Người chủ có gọi người có chó đến.

Kết cục : hòa.

Chó không có phép thả ra đường

và đương lúc khi trời nóng nực,

mà thả ra người ta, có hại không?

D. D.

PHAN-RANG

«Ngựa ăn lúa» mà hóa ra

cộng-sản!

Ngày 1-8-31 tại đồng ruộng lúa

Gò-den, gần nhà thờ Hồ-Diệm, có

xảy ra một việc «thả ngựa ăn lúa»,

bên chủ lúa và bên chủ ngựa hai

đường xung đột nhau (lúa của người

ngoại, mà ngựa của người đạo).

Nghe có báo quan, phó rằng cộng-

sản cộng siết gì đó; có quan Tây,

Nam và liab, về xét bắt lung tung.

Vụ này do sự «cây thế riêng hiếp

người» mà sinh ra. Được tin gì sẽ

đăng tiếp.

Lương-lâm lai cáo

NAM-KỲ

Cộng sản lấy trộm ó-tô đi rải

truyền đơn, rồi nửa đêm đem

về trả

Buổi chiều hôm chủ nhật 30 Aout,

trong lúc ở bãi Maurice Long, có

đá bóng, chủ chiếc xe Delage C. B.

645 đứng xem, lúc quay lại thì thấy

mất xe, vội trình ngay về một-thăm.

Ít chiếc xe hơi cỡ khách bị ba

người cướp ở Chợ-Văn hôm trước,

xét ra chính cộng sản mượn để đi

phát truyền đơn rải lại trả lại chủ

xe, nên khi được tin này, số một-

thăm đoán dịch là cũng cộng-sản

lấy oanh.

Hỏi mấy người đứng gần đấy thì

ra chúng lên đi về miền Lai-Thiên.

Chủ xe liền mượn ngay một chiếc

xe khác, tự mình tìm lái đuổi. Các

xe cảnh sát được tin báo cũng lập

tức đặt người canh phòng, nhất là

ở Gia-dịnh.

Đuổi chân mà không rượt theo

kịp, người chủ đành về nghỉ. Hồi 2

giờ rưỡi khuya, bỗng ngoài cửa nhà

nghe tiếng còi xe hộp kêu vang.

Giật mình thức dậy, vội ra cửa thì

thấy chiếc xe của mình bị cướp đã

đứng đó rồi, xem xét lại không suy

suyễn lý gì. Xét ra thấy xe chạy

được 115 cây số thêm.

Sau đó Mặt-thăm điều-tra mới

biết hai người ngồi xe ỹ đến chợ

Lai-thiên để lại, đi phát truyền đơn

và có đồng tình hiện buồn một.

Lúc bị đuổi chạy về Saigon, chiếc

xe ỹ thấy trước mặt có một chiếc

mô-tô, liền đâm ngay vào để lấy

lợi. Người đi mô-tô bị thương nặng,

hiện còn phải nằm nhà thương.

(T. B.)

Nên học tại

TRƯỜNG GIA-Long

Rue Julien Blanc - HANOI

là trường tư có giá trị nhất Đông-Pháp.

Đó các lớp cho nam nữ học sinh tự lập

đồng đều cho đến các lớp thành chung, lớp

luyện học sinh thì từ tài và thí vào các

trường cao-đẳng Đông-Pháp.

Có các thí cụ tới tận và hoàn hảo để

giúp sự tiến bộ như là :

Máy chụp bóng, máy lưu thanh,

máy truyền thanh, máy in, các vật

liệu và máy để thí nghiệm về các

khóa học, các bậc về về cách trí,

địa dư.

Các giáo sư lấy, nam đến có bằng cấp.

Kỹ thuật học trò để cũng nhiều.

Học tại trường và học theo cách gửi thư

TÌNH CẢNH DÂN ĐÓI

NGHỆ-TỈNH

Bản báo tiếp được bài nói hiện

tình dân đói ở Nghệ Tĩnh xin đăng

nguyên-văn.

Những nỗi nguy loạn trên đời

đều do kinh-tế mà gây ra cả, nhất

là những chỗ nhân dân làm khổ cực

khô bao nhiêu, sự nguy-loạn lại xảy

ra bấy nhiêu. Nhà đương cuộc thấu

đến nỗi cực khổ của dân mà tìm

phương bổ-cứu, ỹ là phương sách

độc nhất để bảo toàn cuộc trị-an vậy.

Hai tỉnh Nghệ-an và H.-tỉnh xưa

nay vẫn nghèo. Dân sự chỉ sống

nhờ nghề nông, nên gặp năm mất

mùa thì bị đói kém. Núi sông hiểm

trở, địa-dịa khó khăn, dân Nghệ

Tĩnh xưa nay đã trải qua biết bao

hiểm nạn đói khát; song nhờ ở sự

làm ăn cần mẫn, cực khổ chịu

quen, nên đói khổ mà cũng giữ gìn

được sự sống. Và chẳng, trước kia

có mất một vài mùa thì cũng chỉ bị

đói kém trong hạn một năm, năm

bảy tháng là cùng. Đến như cái nạn

đói năm nay thì thiệt ghê gớm quá:

Mùa màng đã mất mất, lại gặp lúc

kinh tế khủng hoảng này. Phần thì

những hạn đồng khô đất trắng, không

thể cấy bừa, phần gặp phong triều

lũn xôn xẩy ra hằng ngày, ngăn

chặn các đường làm ăn buôn bán,

chưa-thông trở cách, ruộng đất bỏ

hoang, ngăn trở trăm đường, dân

sự chỉ ngồi khàn tay mà chịu

đói. Tình cảnh đã thế thì dân có

sản-vật có nhân công cũng phải bị

khốn khổ.

Ở các c ỹ bừa bấy giờ không kể

vật gì hay không, miễn cái gì đổi

được năm gạo củ khoai là bán.

Trước kia chỉ những phường buôn

bán và những nhà có ăn đi mua

Letter: 01/01/2004